

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizelési árak:

Évi 6 pengő, félév 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Hórho egész évre 18 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.

Főmunkatárs: DR. SZASZ FERENC.

Laptalajdonos: MINERVA R.T.

Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.

A nagy magyar gyásznap

Menevünket esztendővel ezélt, október 6-án fekete fátyol hullt a szabadságharcában idegenrel léptő magyar nemzetre le. Ezen a napon az aradi vár töltötte a hős magyar főtornokot vértől, mely ki az osztrák kuralom. A hős felkaszatott, négyet öltöztetett. A haza iránt tartozó hűségét teljesítének, s a hős öntözésnek ez volt az elismerése. A „nemes” ellenségnek a redő, mely az orosz Góliátot volt jelen segítségül hívni a marék-magyar ellen.

Elváltunk nyíltan és őszintén magyar nemzet ezt a szabadságot meg nem hoesztotta, se elfelejtette soha az osztrák eszák. A szabadságharc leverése jött a másfél évtizedig tartó kuralom (az abszolutizmus).

Deák Ferenc mérsékli állam-ügyi bílességének jóvoltából az 1867-iki kiegyezés, mely a magyar nemzetet kibékítette koronás urával: de október 6-át, a nemzeti gyász napját a magyar nemzet soha se felejtette el. A hős nem fogja elfelejteni soha. A hős nemzete Magyar-ország nem íktatta be október 6-át nemzeti ünnepei közé. Ma sinces haza, pedig a nemzetnek nem a történelem diadalmos napja kell emlékeztetni, hanem a nemes, melyek sorsának nagy és okos fordulóra mutatnak rá. Ma vannak idők és helyzetek, melyek a nemzeti gyász emlékeiből tanulság és gyakorlatiabb tanulságok tudunk levonni a nemzet életünkre, mint a nemzeti diadalmos napokból.

Október 6-ika óta 92 esztendő múlt el, melyből egy-egy évadon át a történelem kanyargó útjain a magyar nyelvű a nemzet nemzete szekerre. Sok és súlyos próbatétel szűdül el a nemzet életében, a négyéves világháború, a hősök, huszoneg évszázados győzelmes harca, melyek a nemzet felfelé szökésére a nemzet felfelé emelése, nem lehet csodálni, hogy a külső világban némi-nyit látszott a tizenhárom aradi vértanú diadalmos emlékezte. De valóban csak külsősegek. A magyar ember október 6-án önkéntelenül is Aradra gondol, s emlékeztetének könnyű szárnyain végleg-
pen a tizenhárom magyar nemzeti vértanú megdicsőülésének történetén. Arad felé gondol, a vértanúk emlékeit idézi, de igen kevés van az emlékező magyarok közt, aki nőrleg is ismerne a magyar haza szabadságharc vértanúinak nevével. Ide írjuk nevüket ábrós rendben. Úgy tanuljuk meg azokat a neveket, mint a Miatyánkot, Mert ha volna külön magyar Miatyánk, akkor az aradi 13 vértanú neve abból nem hiányozhatnék. Ime, a halhatatlan nevek:

Aulich Lajos, Damjanich János, Dessewffy Aristid, Kiss Ernő, Knézich Károly, Lahner György, Lázár Vilmos, gróf Leiningen Károly, Nagy Sándor, Pöltemberg Ernő, Schweidel József, Török Ignác, gróf Vécsey Károly.

E hősök halhatatlanságának útját az első magyar miniszterelnök, gróf Batthányi Lajos ép oly gyáva, mint aljas kivégzése vezette be, akit október 6-án hajnalban ölték meg a magyar szabadságharc.

Ezért gyáva kizűd, musok kulturájáért századokon át verő, oly sokszor és oly méltatlanul megölt magyarok, azt kérдем tőletek: el lehet-e, el szabad-e nemzetünknek október 6-ikat felejteni valaha?? Meg szabad-e pillanatra is felejtőznünk arról, hogy a hősök vérenek diadalmos hullása megteremkenyítette a magyar életelő fájának gyökereit, s hogy megáliztuk a bírókat és a nyirkos várfal fevében, örök megdicsőítése egy nemzetnek, mely a hazaszereletrre ly ragyogó példát mutató férfiak tudott magából kitermelni?? Nem kell-e ma egyenesen arra gondolnunk, hogy a magyar honvéd, aki e napokban világ esodalata mellett lépi a habért, csak ilyen múlt és ilyen férfiak példamutatása után teheti ezt a harc-örökben diadalmosra a diadalmot??

Hát nem igaz-e valóban, hogy a nemzeti gyász emlékezte nem elenyészelt, hanem lelkesíti és teltekeskeszti a nemzet fiait?? Október 6-át, a tizenhárom aradi vértanú emlékeit vése szívbe minden magyar e hűzabban, mert a nemzet jövőjét és nagyságát azok emlékezte biztosítja, akik nemesek életek, dolgoztak, huznak vértanúságot a szenvedtek a nemzetért. Emléküknek örök diadalmos...!

ÉVFOLYAMI KÖNYVTÁR
244 1347
OKTÓBER 4

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

A kenyér, kenyér, kenyér...

Nincs ma fontosabb kérdés magyar életünknek a kenyérmél, s ezért lapunk valamennyi olvasójának szolgálatát teszünk, ha röviden ismertetjük a gabona és tengeri kiörléséről, a kenyér készítéséről és a liszettel való takarékos gazdálkodásról szóló kormányrendeletet. A rendelet tárgyalja mindazokat a módozatokat, amelyek évről-évre az új termés felhasználására kerülhetnek.

Az első paragrafus előírja, hogy a kereskedelmi vegyes- és vámörléssel foglalkozó malmok a különböző gabonaneműkből milyen minőségű lisztet kötelesek készíteni. Az említtet malmok búzából legalább 82%, de legfeljebb 85%, rozsából 78%, de legfeljebb 76% lisztatartalmú lisztet kötelesek kiörlölni. A kiörlés százalékát minden esetben az őrlésre felöntött tisztítottan búza, illetve rozs sulya után kell kiszámítani. A kétszeres a rendelet szempontjából a rozssal esik egy tekintet alá.

A kereskedelmi és vegyes őrléssel foglalkozó malmok az általuk felőrölt gabona és az előállított őrlémények kilogramm-mennyiségét, valamint a kiörlési százalékot a Hombárnak, az általa megállapított időközökben bejelenteni kötelesek.

Búzá és rozssal csak a vásárlásra jogosított, továbbá azok a malmok örölhetnek, amelyek részére a Hombár gabonát őrlésre kintalt. Előfordulhat, hogy a kizárólag vámörlést végző malmok az előírt százalék kiörlését be rendezésével elvégeznék nem tudja. Ilyen esetben a malomtulajdonos a kiörlés arányának megváltoztatását kérheti az illetékes pénzügyhatóságától. Az ipartelügyelő bizonyítványa alapján a pénzügyvizsgálóság engedélyt adhat arra, hogy az ilyen malmok búzá és legfeljebb 78%-ig, rozssal pedig 70%-ig örölhessenek ki.

Igen fontos intézkedés a kormányrendeletnek az, hogy a vámörlésből származó őrléményt este 8 óráig reggel 6 óráig terjedő időben a malomból kiadni vagy szállítani tilos.

A kereskedelmi vegyes- és vámörléssel foglalkozó malmok, a már fentebb említett korlátok között, csak a következő lisztfajtákat állíthatja elő: Búzából legalább 25%, de legfeljebb 30% finomlisztet, búzadarát és egytűtűs kenyérlisztet.

Rozsból egységes rozslisztet. Kétszerest saját kereskedelmi őrlésben örölni nem szabad. A vámörlésből eredő kétszerest az őrlésre kerülő búzához legfeljebb 2%-os arányban kell keverni. A már megemlítt lisztfajták kiörlése után az őrlés fennmaradó részéből csak egységes minőségű korpát szabad készíteni. A közellátási miniszter az előállítható lisztet tekintetében színhatárokat állapíthat meg.

Tengeri és árpát emberi táplálkozásra kereskedelmi forgalombahozatal céljából csak azok a malmok örölhetnek, amelyeket a közellátási miniszter az iparügyi miniszterrel egyetérten a malmi érdekeltek és a Hombár előterjesztésének figyelembevételével kijelölt.

A kijelölt malom köteles 100 kg. 15%-nál nem több nedvességet tartalmazó tengeriből összesen 85 kg. tengeri lisztet és tisztított tengeridarát kiörlölni. A 85 kg. őrléményből a tisztított tengeridarát 5 kg.-nál kevesebb és 10 kg.-nál több nem lehet. A csíra kivonása és az említtet őrlémények kiörlése után fennmaradó részéből ugyancsak egységességű korpát kell készíteni. Az árpa őrlésére kijelölt malom a felöntött mennyiség után számítva, 100 kg.

árpából legalább 65 kg. lisztet köteles kiörlölni. A kiörlés után fennmaradó részéből egységes korpát állíthat elő. Tengerit csíra kivonása nélkül örölni tilos. A lisztarona nem vonatkozik a tengerinek állattakaróztól, a csíra eljára szolgáló darálására.

Az őrlémények takarékos felhasználásáról is ír elő a rendelet. Búzának, rozsnak, kétszeresnek és árpának emberi fogyasztásra alkalmasnak kell lennie, és szabad ipari célokra felhasználni. Szükség esetén búza- és rozslisztnak más gabona- vagy termény őrlésével való keverését, továbbá kölesnek, burgonyaburgonyalisztnak, (burgonyapehelynek) kötelező felhasználását a közellátási miniszter elrendelheti.

A kenyérből készítésre vonatkozó rendelkezések szabályozzák a liszt felhasználásával a következő lisztfajták készítését: egységes búzakenyéret, rozskenyéret, egységes lisztből készült egységes rozslisztnél, — rozsos búzakenyéret, árpás búzakenyéret.

Az egységes búzakenyéret készítéséhez minden 100 kg. lisztből legalább 25 kg. zúzott burgonyát, rozskenyéret készítéséhez pedig 100 kg. lisztből legalább 10 kg. zúzott burgonyát kell felhasználni. A rozsos búzakenyéret készítéséhez minden búzakenyérliszt kilogrammja után legalább 25 dkg. és minden rozskenyérliszt kilogrammja után pedig 10 dkg. zúzott burgonya felhasználni kötelező. Az árpás búzakenyéret keverési aránya ugyanaz, mint a rozsos búzakenyéret. A zúzott burgonya 100 kg. lisztből 25 kg. burgonyaliszttel, illetve burgonyapehellyel helyettesíthető.

A közellátási miniszter a rendeletben kapott hatalomán alapján elrendelheti, hogy a lisztet, kenyéret és szárazlisztfeleket az ország egyes részén vagy egyes területek hatóságai jegy alapján hozzák forgalomba. A közellátási miniszter az őrlés engedélyt, illetve a közellátási miniszter vagy az őrlés engedélyt a közellátási miniszter (Budapest) a polgármester) állapíthat meg.

Szólunk kell még a lisztszállítás feltételeiről is. A már régebben kiadott 4500/1941. számú rendelet bizonyos szempontokból módosult. E szerint a szállítási szükséglet igazolványát az 1500—1937. számú pénzügyminiszteri rendelettel rendszeresített szállítójegy helyettesíti. Ha a szállítási ugyanazon község (város) területén történik, a szállítási igazolványt a hatóságnak a beszállásra vonatkozó engedély, illetve a szállításra jogosult felülvizsgáló lisztjegy fejrésze pótolja. A vámörlési származó liszt szállítása esetén a szállítási igazolványt a fenti leírt miniszteri rendelet alapján kiállított szállítójegy helyettesíti.

Az elmúlt hónapok kenyér- és lisztgazdálkodás utmutatásul szolgált a kormányzatnak arra nézve, mit lehet tenni, hogy hasonló helyzetek újabb bekövetkezését megakadályozza. A közellátással kapcsolatos tényleges gondos mérlegelésével készült el a rendelet s ha figyelemmel olvassuk el, úgy megnyugvással kell tudomásul venni, hogy a rendelet ugyan bizonyos korlátozásokat szab a fogyasztás elé, de ezeknek a korlátozásoknak betartása viszont biztosítja az ország lakosságának zavartalan kenyér- és lisztellátását.

Német katonák ukrán falukkal beszélgetnek, már mennyire megértik egymás nyelvét... A bevonuló német csapatokat a nemzeti érzelmű ukrán tömegek nagy szeretettel fogadták mindenütt. Ez a kép hatás tud lenni, a bolsevista önkénynt nem felejtette el.

Ki áll közelebb hozzánk?

Abban a reményben, hogy a Magyar Nép munkatársai elöltött többéves tapasztalat, valamint ennek a lapnak 21 évi olvasása néhány szóra jogosít, felszabadultunk évfordulóján a következő rövid áttekintést adnánk a közönség kedves olvasóinknak.

Ez a lap volt az, — halljuk mindenfelé előfizetőink megelégedését, — amely 1920-ban önként mellénk állott. Árvíznyátra jutásunk után Trianon nehézségek között elváltunk belőle együtt végig a Kálovrán. Elvonulásunk idején a közönségnek szomorú éveiben hetenként egyszer ez a lap jelent meg bennünket csöndes falusi otthonunkban. És az igazság az, ez nevelt. Ösztörtásra, egyetemes megbecsülésre és egymásközti szoros kapcsolatok kialakítására ez bizdított. Nemzeti öntudatunkat s szellemi önönk reményét, ez tartotta ébren teltünkben. És amit mondott, amire oktatott, mi úgy éreztük, ahogy mondani akarta. Nehéz, göröngyös útalakon kézenfogva vezetett a piros hajnalosadashoz. Ezt az önfeláldozó munkát azokkal a hálával meg igazán a magyar falu társadalma, — hangzottak tovább régi jó előfizetőink, — hogyha az általa kijelölt helyre minden magyar besorokozna, s a felajánlott szívet szívójukat odának oda esérébe, így aztán egy gondolatot, egy érzelmet haladhatnánk eddigi életünkön, a végéle.

Egyébként, tegyük fel a kérdést, vajon ki áll közelebb hozzánk, az-e, akitel együtt szenvedtük át a 20 évet, s ügyes-bajos dolgunkban, mindig segítségünkre sietett, vagy az, aki üzleti fogásból apró ajándékokkal állt elénk, s csupán nagy mondásokban merül ki minden tevékenység?

Erre a kétfős kérdésre csak egy választás lehet, még pedig az, hogy a 20 évvel ezelőtt felénk nyújtott ismerős kezét eddig is jobban megszorítjuk s minden jó magyart kezét ebben az egy kézben összpontosítunk.

Kint a horvátokon, jegyvevél a kézben, könnyebb harcolni, mint idehaza seifenkező pójakkal védekezni. Ott nyílt ellenségként állunk szemben, itthon pedig áldozott, mosolygóképp az ellenség. Ravasz. Módszerekben nem válogatás. Ha kell, egy-kettőre az lesz, ami a falu, csak-hogy célját elérje. Pénze nagyrésztét is tollunk szerzi meg ócska holmiáért és ellenünk használta fel azt. Az

ilyen ellenségtől teljes erőnkkel védekezni kell, nehogy szövetségünk hálójába essünk. Igaza van a székelgnek, amidőn lakodalmi beszédekben ezeket mondja: „Változik az idő, változik minket is.” Igaza van, mert az 1914—18-as világháború előtt és után, valóban nagy próbákban, átalakulások kellett átmennie megcsönkített Hazánk sokat szenvedett magyarságának. Amíg mi a horvátok vezértünk, addig itthon az idegenek nyugtot szerettek, az összeomlás után pedig sok és kemény leckére tanítottak meg bennünket. Ténylegességünkre minden elképzelhető eszközt felhasználhattak, de mi álltuk a próbát.

A Maniu-torga-Vajda „numerusok” például kimutatták hivatásból az erdélyi magyar tisztosélet, műhelyből az iparos, gyárból, bányából a munkást. Nem tartózkodtak azaz, hogy megéle, vagy éhen hal.

Ennek a „kinumerálásnak” és mesterséges leszerényítésnek közlünk sokan áldozatát estek ugyan, de a magyar népet kipisztítani mégsem tudta az ellenség, mert nemcsak összehasonlíthatatlan szellemi fölénye van a műveletlen népekkel szemben, hanem fájlgyóvóit követte, az élnékaros örök ösztöne halott át minden magyart. És felismerve küldetésének fontosságát, s megértve az idők szavát, vállalt világhoz vetve dogozott éj-nap, hogy eszalójának kenyerét biztosítsa.

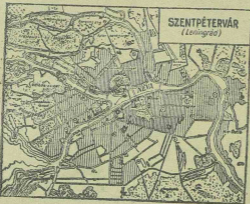
Előfizetők körében sokan hangoztatják igen okosan, hogy csak olyan emberekkel szabad szóba állnunk, akiket ismerünk és akik velünk lelki közösségben élnek. Mert bár régi közös ellenségünk letűnt, de a méltéval, s talán veszedelmesebb, még mindig szabadon jár közlünk. És mi vagyunk hivatva arra, hogy külséjéről, hangjáról, modorátólól felismerjük azt.

Vásárlás előtt mindig jusszon eszünkbe az a közmondás: „Nem mind arany, ami fénylik.” S ha úgy teszünk, mint a koszt vásárló székel, aki végigpöcsölte a zsidó kasztját a végül a „Hangyabán” vásárolt — nem esapó-dunk be soha.

Ha jenti tancsokat elfogaljuk, megelégetés soha sem érnek bennünket. Így aztán bátran, emelt fővel haladhatunk jobaratunk oldalán az eljövendő nagy Hazánk boldog kikötőjébe

Vinceffy Sántor.

A „Magyar Nép“ külpolitikai szemléje

Lángok a Néva partján, Nemesak a német hadijelentések, de más egyéb híradások is mind élesebben mutatnak rá arra az elkerülhetetlen sorsra, mely az „orosz bolsevizmus anyját“-nak, Leningrádnak végzetét jelenti. A Néva folyó két partján elterülő óriás város napok óta hatalmas lánggal ég s a falai közé bekényszerített négy és félmillió ember szörnyű helyzete a poklok rémségeivel ér fel. Közben a német haderő lépésről-lépésre közeledik a város szívéhez s ha másként nem: házról-házra fogja elfoglalni „az orosz bolsevizmus anyját“. Hogy milyen képet fog mutatni a város a bevonulás után, arra nézve a német hadvezetőség a felelősséget már eleve elhárította magáról. Ez azonban már nemcsak hadászati, de bizonyos mértékig politikai kérdés is a németek számára. Leningrád elestének be nem látható hatása lesz azok szemében, akik minden reményüket és számításukat a húsz év óta fegyverkező szovjetbe vetették. Ha nem akarják belátni, hogy a számítás nem vált be, azért saját maguk és a történelem előttük vállalják a felelősséget.

Őszinte hang. Hozzá voltunk szokva, hogy a szovjet front eseményeiről a vörös hadvezetőség helyett rendszeren a londoni rádió tájékoztatott — a maga módja szerint, ami egyszerű nyelven azt jelenti, hogy telehazudta a világot a szovjetgyőzelmekkel, helyesebben a német sorozatos győzelmek rosszsziszemű elhallgatásával vagy jobb esetben elferdítésével. De mostanában hallunk őszinte hangokat is, még pedig a szovjettől. Így a szovjet londoni nagykövete komor hangú nyilatkozatban tárta fel a szovjet súlyos katonai helyzetét, amikor ezeket mondotta: „Moszkvá-

ban nem táplálnak illúziókat afelől, hogy az oroszok vagy a téli időjárás feltartóztathatja a hadműveletet. Moszkva kénytelen szembenézni a tényekkel. A német hadigépezet rendkívül erős és a szovjet hadsereg súlyos veszteségeket szenved.“ Az angol nagykövete pedig — a cinizmus elképesztő példájaként — elismeréssel hajlik meg a nagykövet őszintesége előtt, viszont ő se látja szükségtelennek kijelenteni, hogy az angol kormány a népet részletesebben kellene tájékoztatnia a szovjetnek nyújtott segítségéről. Ebben a két nyilatkozatban benne van egyfelől a szovjet kétségbeesett helyzete, másfelől az a reménytelenség, amellyel a szovjet a megígért angol támogatás elé néz.

A kétféle Roosevelt. Amerika elnökének az egész világ előtt gyanus és kétértelmű politikáját nyilatkozata nyilvánvalóan igazolja. Az amerikai semlegességi törvény kongresszusi tárgyalásán 1935-ben az elnök így nyilatkozott: „A kongresszus egyhangú határozatához hozzájárulok, mert abból kifejezését látom a kormány és az amerikai közvélemény egyhangú nézetének, mely szerint kerülendő minden olyan cselekedet, mely minket háborúba vonhatná.“ Ez az első nyilatkozat. Helyes, komoly, férfias és okos nyilatkozat. Ugyanez az elnök azonban 1941 szeptemberében így beszélt: „Nem fontos az, hogy milyen lobogó alatt fut Anglia felé az amerikai hadiszerszállító hajó és föl van-e fegyverrel kezve vagy nincs.“ Akinek van kedve, keresse benne a logikát, de nem sok reménye lehet rá. Ellenben a titkos és nyílt bizakodók nem is keresik a logikát. Az ő szemük előtt csak az lebeg, hogy miként 1917-ben, úgy 1941-ben is Amerika dönti el a háború sorsát, természetesen Anglia javára. Ez a logika nélküli való politikázás bele fogja sodorni Amerikát is a háborúba, s a Pink Star nevű amerikai hajó elsüllyesztése jó alkalom lesz arra, hogy a semlegességi törvényt falbarugják.

Deák Ferenc mondja:

„Kockáztathatunk mindent a hazáért, de a hazát kockáztatunk nem szabad!“

A világtörténelem legnagyobb eseményeinek esatája. A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy a keletre elért eredmények elismerőül vannak feljegyezve. Megállapítja a lap, hogy 650 ezer foglyot egyetlen egy esatában sem ejtettek és hozzá kell tenni még azt is, hogy ez a szám még nem végleges. Ak józan történelmi tényről állapítják meg — írja a lap, ha a Kievnél keletre lefolyt esatát a világtörténelem legnagyobb eseményeinek sorátjának nevezük el. A kievi megismerő esata — állapítják meg a lapok — felülmúlja a kutnoi, andriai és a Bialystok—Mioszk körzetén lezajlott óriási ütközeteket.

A Kelet-tengeri szovjetföltáradás. Katonai körökben híre jár, hogy a 23.606 tonnás Marat esatahajó volt az hatalmas szovjet hadihajó, amelyet német repülőgépek szeptember 23-án a Finn-öbölben megtámadtak, több bombával tölbebaltak. A szovjet hadihajó a támaszkövetkeztében süllyedőfélben maradt. A hajót már szeptember 18-án egy súlyosan eltalálta két bomba, hogy kénytelenek voltak kikötőbe futtatni. A Marat-t most ismét három bombatartalálattal érte. Mint a továbbiakban jelenik, a német repülőgépek megfigyelték, hogy a Finn-öbölben horgonyzó Oktjabrzszkaja Revolucionaria szovjet esatahajó első része már akkor a vízbe volt merülve, mielőtt megtörtént volna ellene a már említett német repülőgéptámadás. Az Oktjabrzszkaja Revolucionaria előreszálló vízbermülése annak tulajdonítandó, hogy a szovjet esatahajó első részét súlyos találat érte a már ismertetett szeptember 21-i német támaszkör.

Az angol vásárló bizottság tevékenysége. Az Egyesült Államokban időszerű az angol vásárló bizottság tevékenységéről az amerikai leleplezés, mely szerint a bizottság az Anglia megsegítésére céljából rendelkezésre bocsátott kölcsön terhére nem kevesebb, mint 30.000 dollárt fordított szeszszakalok és más efféle cseppet sem hasznosítókat szolgáló földi javak beszerzésére, az angol kormányt érhető módon meglehetősen kellemetlenül érintette. Az angol kormány úgy

akarta az amerikai vihart lecsillapítani, hogy az amerikai parlament tagjait meghívta Angliába, hogy személyesen győződjenek meg arról, miképpen használja fel Anglia az amerikai segítség keretében vásárolt nyersanyagokat. A meghívás azonban, mely a „Ya” című madridi újság találatán „csillapító pilulának” nevezett, nem érte el célját.

Az amerikai nagy hadgyakorlatok gyenge eredménye. Az Associated Press szerint Mac Nair altábornagy, a főhadiszállás vezérkari főnöke kijelentette az Egyesült Államok nagy hadgyakorlatának befejezése alkalmából tett nyilatkozatában, hogy az Egyesült Államok hadseregének erőteljesebb kiképzésre van szüksége ahhoz, hogy harskés legyen. A felgyevezés főhiánya a hadianyagnál, a rádiókészülékekénél, a fegyverekénél, repülőgépekenél és gépjárművekenél mutatkozik. Gyenge pontja továbbá a hadseregnek a kis csapatvezetők elégtelen kiképzése. Ez a tisztikarban uralkodó tapasztalatlanságra vezethető vissza. Mint a vezérkari főnök megjegyezte, alapos vezetést nem lehet hevenyében összeszássani.

A Kaukázus kapujában. Erkellet török tábornok, azt írja a kievi nagy bekerítő esatáról, hogy legalább a déli szovjet hadsereg hárommegyedrészének megismerőülésével kell számolni és most már nyitva áll az út a németeknek egész Ukrajnában és a Kaukázus felé. Figyelemreméltó eseménynek tekinti a török tábornok azt a tényt, hogy Bock és Rundstedt tábornagynak most már lehetőségük nyílik arra is, hogy észak felé forduljanak seregeikkel és Moszkvát délről bekerítsék. Az Aksam című lap azt írja, hogy az angol és amerikai lapok cikkeiből kitűnik, hogy a szovjethadereg helyzete semmiestre sem jó. A német haderő ismét bebizonyította főlényét a hadvezetés technikája terén.

Baleset ért egy romániai gyorsvonatot. A temesvári gyorsvonatot Pitești állomáson súlyos szerencsétlenség érte. A vonat az erős fékezés következtében kettészakadt. Három utas meghalt, egy súlyosan megsebesült.

Hitler személyes üzenete a török államfőnek. Pápen német nagykövete, aki Szófiából jött Istanbulba érkezett, Hitler személyes üzenetét hozta. Inönü köztársasági elnöknek. Azt írta, hogy ennek az üzenetnek folytatás a Németország és Törökország között már több tekintetben fennálló együttműködés kiterjed a két országot érdeklő minden területre. Istanbulban ezenkívül hangstúdyozók, hogy Pápen akkor tért vissza Ankarába, amikor a keleti front katonai eseményeinek hatása Törökországban különösen élték.

A békés Bulgária. Szovjet szabotálók bulgáriai legutóbbi elfogása során történt leleplezésekkel kapcsolatban, Grabovszki bolgár belügyminiszter szerdán Szófiában fogadták a fővárosban élő külföldi tudósítók. A miniszter miután rámutatott a vizsgálat által eddig elért eredményekre, kijelentette, hogy a vizsgálat tovább folyik és a további részleteket is nyilvánosságra hozzák. A miniszter a továbbiakban hangstúdyozta, Bulgáriában a hangulat teljesen nyugodt és józan. Szemben a külföldi elterjedt ellenkező értelem állításokkal a miniszter nyomatékosan megállapította, hogy Bulgáriában sem hadiállapot, sem rendkívüli állapot nincsen. Neveltségnek mondotta azt az amerikai oldalról jövő híresztelést, hogy Bulgária rövidesen hadiállapotba lép a Szovjetunió ellen és ezért megkapja a Krim védnökségi jogát, a Fekete-tengeren való uralmat, a kaukázusi olajmezőkben való részesedést, stb. A miniszter ezzel szemben leszögezte, hogy Bulgáriában semmiféle háborús előkészületek nincsenek és Bulgáriának senkivel szemben sincsenek támadó szándékai. Bulgáriára azonkívül sehonnan semmiféle nyomást sem gyakorolnak. Végül kiemelte a miniszter, hogy Bulgária, mint a hármasegyesített tagja, politikailag és ideológiailag szempontból a tengelyhatalmak oldalán áll.

Borzalmas robbanás történt a svéd haditengerészetben. Három svéd torpedóromboló robbanás történt. Két romboló elsüllyedt, az egyik súlyosan megrongálódott. A szerencsétlenség alkalmával 30 ember meghalt, 11 megsebesült.

Bemarákciólnális vonal az angolok és szovjetkatonák között. A Teheránból ideérkező jelentések szerint az utóbbi időben egyre gyakrabban támadtak összetűzések és viták brit és szovjet katonák között. Ennek megállítására céljából az iráni fővárosban közös brit-szovjet katonai bizottság alakult. Ezenkívül a várost demarkációs vonalakkal több övezetre osztották. A demarkációs vonalakat a brit, illetőleg a szovjet csapatok tagjainak nem szabad átépíteniük. Hogy betarthatassák ezt a tilalmat, a csapatokat különösen visszavonták a főváros központjából.

Angol tankok „keresztanyja”.

Majszky londoni szovjet nagykövete addig rimázkodott a sznikmarkó angoloknak harckocsikért, míg Churchill tényleg átutalt néhány sikerült tankcsesemőt a megszorult szovjetbarátoknak. Az ajándékokat egy középangliai gyárban vették át a bolsevikok s az angol propagandaminiszterum óriási parádét rendezett ebből a ritka alkalomból. Tankkeresztet tartottak a gyár udvarán s a két ajándéktank „keresztanyja” a szovjetkővet felesége lett. Az egyik olyan kis tank a „Stalin”, a másik a „Vorosilov” nevet kapta a pokolian érdekes keresztelől, amelyen a gyár munkásai először az angol királyi himnuszot, aztán meg a kommunista Internacionálét énekeltek. Senki se merie elvetni magát, mert az angol államrendőrség detektívjei zord piharccal őrködtek körös-körül, nehogy valaki lötkresztélynytsa az ünnepség farizeus méltóságát. Az aktus alatt a kommunista keresztanya vörös volt a dühből, demüklőben tisztelt férje, a nagykövet eltárs is, mert arra számított, hogy Churchill kivágja a rezet és legalább száz tankot tartat velük keresztvíz alá, ha nem ezret. Ezzel szemben két jámbor tank szomorkodott a fellobogozott gyárudvaron.

Odessa szakadatlan támadása. A moszkvai rádió jelentése szerint Odesszát több nap óta szakadatlanul támadják a szövetséges csapatok. A város körül egyre szűkebbre szorul a gyűrű és a támadó seregek-rohamokkal igyekeznek átörni a szovjetállásokat. A különösen veszélyeztetett helyeken a fekete-tengeri flotta nem-

rég partratelj csapatait vetették harcba, amelyek a moszkvai jelentés szerint a legjobban kiképzett alakulatokból állanak. Ezek az ellécsapatok napokig voltak kénytelenek felváltás nélkül kitartani az ellécségek tüzeiben, hogy védelmezzék állásaikat.

Angol partraszállás Európában — lehetetlen. Margesson svéd hadügyminiszter egyik beszédében nemrég kijelentette, hogy egyfelől szó sem lehet brit partraszállásról európai szárazföldön, másfelől, mint azelőtt is, elsősorban arra kell gondolni, hogy a brit sziget védelmét kell kényszerlőben tartani. Ezeket a gondolatokat nemcsak már az angol sajtó is hangsúlyozza. Az Economist például egyenesen öngyilkosságnak mondja a brit partraszállás gondolatát. A Daily Express, lord Beaverbrook lapja arra az álláspontra helyezkedik, hogy Anglia nem tud két úrnak szolgálni. Azt írja a lap, hogy Anglia minden erejével vagy megkísérléi segíteni a Szovjetet, vagy valahol tehermentesítő kísérletet tesz, de mindkettő egyszerre lehetetlen. A keleti arcvonal legutóbbi eseményei bebizonyították, hogy Anglia főfeladata e pillanatban a Szovjetnek a lehető legnagyobb mértékben való támogatása anyagokkal. A Times azt írja, hogy Európa keleti határán dől el jelenleg az angolul beszélő nemzetek sorsa.

A szovjet nagykövet „tábornokokat” fokoz le. Majszki londoni szovjet nagykövet az angol néphez újabb nyomatékos felszólítást intélt és ebben többek között a következőket mondja: — Az emberiség sorsa az elkövetkező nemzedékek egész sorára dől el most Leningrádnál és Ukrajnában. Számos műkedvelő stratégia jóindulatú propagandát fűz tél tábornok és Rossz út tábornok érdekében. Ez igen veszedelmes játék. A szovjet jobban szeret szembenézni a tényekkel. A német hadigépezet erős. A Szovjetunak nehéz és súlyos helyzetben van. A korszerű háborúnak olyan tényezői vannak, amelyek az előbb említetteket ellensúlyozzák. Azt hisszük, hogy tél tábornokot ezredesé és Rossz út tábornokot hadnagyá fokozták le. Bármilyen kemény lesz is a tél, nem lesz lélekzet-vételnyi színel sem a keleti arcvonalon. A szovjet nem ilyen vizsgok-

ban bízik, hanem csak a kézzelható támogatásban. E nyilatkozat kapcsolatban a Berlingske Tidende szerdai vezércikkében azt a következő vizsgálat: nehézségekbe ütközött a szovjet elleni tél hadjárat? A Japán világháború tapasztalataira valóban vonatkozóan megfogalmaz a szovjet fellegások és a következőket: — Tudnunk kell, hogy a tél leghidegebb hónap átlagos hőmérséklete Moszkvában 11 fok, Kijevben 6 fok, Odesszában 3.7 fok és Baku-ban 3 fok a fagyponat alatt. Ilyen körülmények közt — legalább is a keleti arcvonalzakaszon egészen a Kaukázusig — szó sem lehet a hadműveletek valódi megakadályozásáról. Berlingske Tidende emlékeztet arra is, hogy a Mazuri-tavaknál folyó tél csatát csikorgó hideg élviták meg és több mint 90.000 orosz foglyot ejtettek. Az 1914 november 10-től 1915 áprilisáig tartó kárpáti téli harcban pedig több mint félmillió orosz bört vesztettek az oroszok.

Angol repülőgépek térsége hónap alatt. A Német Távratvíz Járának illetékes helyen adott nyilatkozata szerint a német légihad nappal légiharcolokban, vadászrepülők és a légharító tüzcérség június 22-ától szeptember 21-ig 1236 angol repülőgépet lőtt le. Ehhez sorolnak a német haditengerészet által lefoglalt 164 gépet. Az angolok tehát Non-stop offenzívájuk során a Csatorna mentén, a megszállt terület és a birodalom területé felett, kivéve a Földközi-tengert és Afrikát, pontosan 1400 repülőgépet vesztettek.

Megmaradt 40 hajó... Azokkal külföldi sajtóhírekkel szemben, amelyek szerint a szovjethajóhad szeptember végére érkezett, hogy ott internálják, beavatott forrásból megállapítják, hogy a Balti-tengeri szovjet hajóhadból megmaradt mindössze negyven hajó, köztük két sorhajó, két cirkáló, hat torpedóromboló és több más egység, a fenn állásokban tisztán láthatóan még mindig Kronstadt és Szentpétervár között áll. Ez a hajóhad, amely a német bombavetők támadásainak állandó célpontjává időnként sikertelen kísérleteket tesz arra, hogy menedékhelyéről Szentpétervár irányában kitörjön és résztvehesen a katonai műveletekben.

VAKABLAJ

A külpolitikai becsület és tisztesség iszákjában sok minden el fér és tudjuk, hogy e tekintetben az országok általában nem kétszínűek. A külpolitikai tisztesség telenségnek megdöbbentő példái azt azonban a mostani háborúban Anglia szolgáltatta. A benne bizó kis népeket élesen hagyta, a legfektelenbb módon hazudozó propagandával igyekeztek a világot magyalgolni s a tettejébe esőket kospantásává fogadja az Istent megtagadó, világméretű terjesztő Szovjetet. Legújabbban pedig arra az állásra vetemedett, hogy Irán új királyával kiadta saját édesapját az angol hatalomnak. Hitvány ember, ha király is, aki egy földi trón birtokáért kész a saját édesapját ellenségre kezébe adni, de sokkal hitványabb az a szellem, mely arra tud vetemedni, hogy kényszerítesen valakit arra, hogy a gyűlölködő ellenség kezébe adja a tulajdon édesapját. Az angol háborús szellem nem ismer becsületet. Ezért nincs joga a győzelemhez.

Papp József dr. magas kitüntetés.

Magas kitüntetésben részesült az Erdélyszerte is általánosan tisztelt és becsült Papp József dr., volt főkörmánybíró. A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére Papp József dr.-nak, akit egyébként már régebben tényleges szolgálatfételre rendelték be a miniszterelnökségre, a közszolgálatban szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Erdemrend kézképzésztjé a csillaggal adományozta. Papp József dr. magas kitüntetése Erdélyszerte nagy örömet keltett, hiszen az izzó magyar érzésű fáradhatatlan volt főispán, aki olyan nagy lelkesedéssel karolta fel mindenkor az erdélyi magyarság ügyeit, mindenütt tisztelőket szerzett. Különösen Erdély fővárosának, Kolozsvárnak problémáit viselte mindig szíven s nem egy fontos kérdés elintézését köszönheti Papp József dr.-nak a város lakossága, akit ezért a belügyminiszter mint volt főkörmánybíró, a felszabadulás után Kolozsvár város újra megalakult Törvényhatósági Bizottságának tagjává nevezett ki. De nemcsak Kolozsvár, Erdély valamennyi városa egyaránt sokat köszönhet és egyformán hálás a volt főkörmánybírósnak, aki a hátrétegetés utáni időkben felmerült súlyos problémák megoldásában mindig irányadással szolgált és nagymér-

tekben hozzájárult azok kielégítő megoldásához. Lankadatlan és eredményes munkássága méltó elismerésként érte most a magas kitüntetés. A Minerva R-T. és a Magyar Néprendkívül örül ennek a kitüntetésnek. Papp József dr. számtalan alkalommal tüntette ki bizalmával és jóindulatával a Magyar Népet.

Emlékérmet kapnak a Délvidék visszafoglalásában résztvevő katonák.

A „Honvédségi Közlöny” az alábbi legfelsőbb elhatározásokat közli: A m. kir. honvédelmi miniszter felterjesztésére a magyar Délvidék visszafoglalása emlékére emlékermet alapított és azt adományozni óhajtott: 1. A m. kir. honvédségen belül azoknak, akik olyan mozgósított alakulatnál, parancsnokságnál teljesítettek szolgálatot, amely a mozgósítás végrehajtása után mozgósítási állomáshelyét alkalmaztatásából kifolyólag elhagyta, továbbá a Délvidék megszállása kapcsán mozgósított repülő, légvédelmi és déli arcvonalon mozgósított határvédezállományokhoz és parancsnokságokhoz beosztottaknak, végül a m. kir. szombat-égy III. és a pécsi IV. hadtest ama alakulataihoz beosztottaknak, akik a mozgósítást ugyan nem hajtották végre, de békeállományon a megszállásban közreműködtek. 2. A m. kir. esendőrség, rendőrség, pénzügyőrség, a katonai közigazgatás, valamint posta tagjai és a közigazgatás azon polgári személyei részére, akik békeállomáshelyükre a visszafoglalt Délvidékkel kapcsolatban teljesített szolgálat céljából 1941 április 7. és április 30. közötti időben elhagyták. Minden fentiekben fel nem sorolt alakulatokra, illetve személyekre vonatkozólag az egyes adományozás jogát magának tartom fenn. Kelt Gödöllőn, 1941 szeptember 4. napján. Horváth sk., vitéz Bartha sk.

A reggeli tanítás kezdőpontja. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a tanítás reggeli kezdőpontját a tankerületi főigazgatók és a tanfelügyelők fogják megállapítani. A kezdőpont megállapításánál a tankerületi főigazgatók és tanfelügyelők az összes körülményeket és helyi szempontokat mérlegelés tárgyává kell, hogy tegyék.

Széchenyi-alapot létesít a szövetség. A Hungya Magyar Igazgatósága gróf Széchenyi István emlékére 100 ezer pengő alapítványt létesített. Az összeg a mai napig erdélyi tisztviselők továbbképzésére fogják fordítani.

A Vaskapu kiszélesítése. A román kormány felhívatalos lapja a Dunai forgalomról írt cikkében megemlíti, hogy jelenleg a Vaskapu északi részét évi 5–6 millió tonna áru átgátnak lehet lebonyolítani, a tettel azonban arra, hogy a közlekedés összekötőkapocs Közép- és Kelet-Európa között, akkor teljesítendő szolgálatot, ha évente legalább 25 millió tonna árut szállítatnának rajta. A Duna hajózásának kérdése az egyik legfőbb része a közép-európai vízi problémáknak. A lap szerint valamennyi dunai legfontosabb közös feladatra olyan terv kidolgozása, hogy a gyors szállítási lehetőség előjöhessen. — Er a cikk a Széchenyi István születésének 150 éves évfordulóján külön érdekességgel bír.

Tizenhárom kiló tea egy napszámos lakásán. Feig Abraham maramaroszigeti zsidó napszámos lakásán 1939-től a múlt év őszéig 13 éven át kiló teát halmozott fel és rejtgette a lakásán. Amikor ezért felélték a lakást, azzal védekezett, hogy feléltével 10.000 leit kapott hozományt és ezt az összeget, hogy az elérte a lenedéstől megmentse, teavásárlással fektette. Védekezése során arra is vonatkozott, hogy a román törvény a tea halmozását nem tiltották, egyébként sem akart a teával ütközni. A maramaroszigeti törvényszék megállapította, hogy a vidéki védekezése alapítalan, a román ártó jogi törvény is tiltja a közszükségletet elcikke halmozását. Amikor pedig a magyar katonai parancsnok kiadta a rendeletet a közszükséglet elcikke bejelentésére, Feig kötelezettségének nem tett eleget. Ezért a bíróság elrendelte, hogy a teát a bíróság a Kúria a vádlott büntetését négy hónapi fogházra mérsékelte.

Helyreállították a varasdi Dráva-hidat. A visszavonuló szerb hadsereg a Csáktornyaft Varasddal összekötő hidat felrobbantotta. A hidat utászcsapatok helyreállították.

eredésük szerepe a kieví
kerítő esztában. A Szovjet
barcoló magyar seregtek
mber második harmadában kü-
tevékenységéről mértékadó kö-
következő összefoglaló tájékoz-
dók: A magyar csapatoknak
ví 200 kilométerre keletre ki-
nyperkanyart kellett tartan-
feladat hadászati jelentősége
gessé tette az említtett hosszú
nal szilárd kézbentartását,
szalatt a szövetséges erők Cser-
gál, Kremencsugnál és Boli-
vel megteremtett hídfőket erős
származékok álló silyukat al-
zakkal tovább törtesseken
Kiev nagyszabású stratégiai
létesítésére, valamint a Krími félszig-
ellő szovjet erőknek a szovjet
omtól való elvágására. Az el-
számítatlan kísérletet tett arra,
övevényen a magyar arcvonal
mizett elérő erősekkel vissza-
számítatlan kísérletet tett arra,
övevényen a magyar arcvonal
mizett elérő erősekkel vissza-
számítatlan kísérletet tett arra,
övevényen a magyar arcvonal
mizett elérő erősekkel vissza-

származékok álló silyukat al-
zakkal tovább törtesseken
Kiev nagyszabású stratégiai
létesítésére, valamint a Krími félszig-
ellő szovjet erőknek a szovjet
omtól való elvágására. Az el-
számítatlan kísérletet tett arra,
övevényen a magyar arcvonal
mizett elérő erősekkel vissza-
számítatlan kísérletet tett arra,
övevényen a magyar arcvonal
mizett elérő erősekkel vissza-

származékok álló silyukat al-
zakkal tovább törtesseken
Kiev nagyszabású stratégiai
létesítésére, valamint a Krími félszig-
ellő szovjet erőknek a szovjet
omtól való elvágására. Az el-
számítatlan kísérletet tett arra,
övevényen a magyar arcvonal
mizett elérő erősekkel vissza-
számítatlan kísérletet tett arra,
övevényen a magyar arcvonal
mizett elérő erősekkel vissza-

Tizennyolc méteres cethal. Bahía
Blanca, argentiniai kikötőben 23.000
kiló súlyú és 18 méter hosszú cethal-
halat fogtak. A cet oldalán hatalmas
seb tátongot, mely a szakértők meg-
állapítása szerint egy tengeraltjáró-
val való összeköttetésből származott.

Óriási szunyograjok a Zuider-tó
köznyékén. A félig kiszáritott Jssel-
tóból a szunyoglárvákkal láplátkozó
halak kipusztultak és most az apró,
zöldszínű szunyogok milliárdjai le-
pik el a környéket. A szunyogere-
gek egyes napokon a szó szoros ér-
telmében a napot is elsötétítik. Ezek
a szunyogok szerencsére nem csip-
nek, de óriási tömegükkel így is tö-
mérdek kellemetlenséget okoznak.
Nemcsak a kerékpárosok közlekedé-
sét akadályoz meg azzal, hogy lépten-
nyomon szemükbe röpülnek, hanem
a gépkocsik szélvédőüvegeit is elho-
mályosítják. Az utcai járókelők, ha
el akarják kerülni a cseppet sem
csábító szunyogpecsenyét, kénytele-
nek lemondani a beszélgetésről. Az
apró állatkák sok bosszúságot okoz-
nak a háziasszonyoknak is, akik
még az ivóvizet és a tűzhelyen forró
ételt sem tudják elzárni előlük. A
modern kor egyiptomi csapásának
megszüntetésén a kémikusok egész
serege fáradozik.

Kijavítják a földregés által sújtott
sepsiszentgyörgyi kollégiumot. A föld-
regés által sújtott sepsiszentgyörgyi
Mikó-kollégiumot százezer pengő költsé-
ssegel ki fogják javítani.

Voroshilov tábornagy, az orosz arcvonal és
Bovintjercvár felhatalomát elődje. A edői
időnkön napközben volt egy gyűlés.

SZINES ABLAK

Megvalljuk őszintén: mi nem
vagyunk elcsodálkozva azon,
hogy az új közlekedési minis-
ter munkásrühába ültőve, köz-
vetlenül, személyesen akart meg-
győződni a sorbanálló tömegek
hangulatáról. Annak részéről, aki
dolgozókról személyesen akar meg-
győződni, ez egészen természetes.
Csak persze, kevesen vannak,
akik erre fáradságot is vesznek
maguknak. A dolgoknak a bü-
rokrácia vaspántjai között való
elintézése úgy elhatalmasodott
rajtunk, hogy szájtáva bámu-
lunk arra, aki ilyen esetekben ki-
lép a szétlőtt vaspántok közül
és szembe néz a gyakorlati élet-
tel és nem azt teszi, amit az élet-
telen paragrafus mond, hanem
amit a liktéto élet paranesol. Az
új közlekedési miniszter ka-
tona, ami azt is jelenti, hogy a
gyakorlat és a tettek embere.
A katoná kikémleli az ellenséget,
azán rajtaüt. A miniszter ki-
kémlelte a pesti tojásfrontot és
rajtaütött az árulóteltű kore-
kedőkön, a piacra kényszerítette
az eldugott 93 millió tojást. A
miniszter olyan lépéssel kezdte,
ami a katonának is dícséretére
vállik. Ha így csinálja továbbra
is, akkor nem kell félnünk a jö-
vőtől. Akkor mindenkinek jut
mindenből. De dutyiból is azok-
nak, akik az idők szavát nem
akarják megérinti.

Laky Dezső lemondott. Györfly-
Bengyel Sándor vezéredezés az új
közlekedési miniszter. Magyarország
Főméltóságú Kormányzója a m. kir.
miniszterelnök előterjesztésére dr.
aláltali Laky Dezső m. kir. közle-
kedési tárcameküli minisztert ettől az
állásától saját kérelmére feleneltette
és m. kir. közlekedési tárcameküli
miniszterre Györfly-Bengyel Sándor
m. kir. titkostonánes, vezérezedest,
a m. kir. honvédelmi miniszter he-
lyettesét, egyidejű szolgáláton kívül
viszonyba helyezése mellett, ki-
nevezte.

Október második felében nyílik
meg a kolozsvári Nemzeti Színház.
A kolozsvári Nemzeti Színház helyre-
állítási munkálatai serényen foly-
nak. A színházban a legkorszerűbb
műszaki berendezés lesz. A színház
megnyitása október hónap második
felében fog megtörténni.

A volt román király Mexikóban te-
lepedett le. Károly volt román kí-
rály egy mexikói városban fejedelmi
kastélyt vásárolt. Egyik mexikó
bankban 7 millió dollárt helyeztet el.

Védjük meg a vízfolyások partjait!

A mostani árvizek bebizonyították, hogy óriási árárok forrásává vált az, hogy a vízfolyások partjai aincsenek szakszerűen kezelve. Ebből a bajoknak egkülönbözőbb formái származtak és teljesen értethető, hogy a rosszul kezelt partok mentén elterülő földek állandóan veszélyeztetve vannak az árvíz által. Eppen ezért szükségesnek tartjuk rövid ismeretében közölni olvasóinkkal, hogy milyen módon lehet a vízfolyások partjait olyan állapotban tartani, hogy azok feladatukat tökéletesen be tudják tölteni.

Természetesen nem bonyolódott és a kivétel tekintetében drága műszaki tanácsokat akarunk adni, hanem a gyakorlatilag keresztülvihető védekezési munkálatokat ismertetjük.

Először fűszabály az, hogy ne túrjunk a vízparton sem nagyobb fát. Minél magasabb egy, a parton álló fa, annál nagyobb veszedelmet jelent a parti birtokosokra nézve. A magas fának messze elágazik a gyökérzete, koronája beleér a nagyobb szeltek övébe s ha az áradás egyben széllel is jár együtt, ami igen gyakori eset, úgy a fa egyszerre kap szélnyomást és gyökereit ugyanakor a megérőn folyó hullámai ostromolják. Az eredmény rendszerint nem kétes és hatalmas földdarabbal szakad ki a fa. A víz rendszerint nem tudja magával sodorni és a part közelében maradvá, dohja a vizet azután még nagyobb erővel, a megtámadott partrészeletré. Meg kell különböztetnünk az ilyen természetes kitudulástól a szándékosan keresztülvitt döntést, melyet a gazda rendszerint úgy eszközöl, hogy a nagyobb parti fákat bedönti közvetlen a part mellé, úgy, hogy koronájuk a vízfolyással szembe essék. Az ilyen védődöntés partot köt és a vízbeérő ágak elősegítik az iszapolást. A gondos gazda azonban még ilyen céllal sem várja be a veszélyes parti fák megnövését, és minden veszélyeztetett területen inkább bokrokat nevel (rendszerint fűzokrokat) s ezeket félig levágva kissé összehajolja. Az áradó víz aztán hozzányomja, gyakran hozzá is iszapolja az ilyen röszefonatokat a parthoz. Pompás és olcsó partvédő gátat kapunk ezáltal, melynek minden rügye új gyökereket hoz, és erősíti partvédő munkánkat évről-évre.

Másik sarkalatos szabály a partvédelemnek a veszélyeztetett területek legeltetésének, sőt amennyiben lehet minden használatának eltiltása. A legelő állatok megrágják a vízmelletti területek természetesen

bokor növést, megbontják annak zárt növényzetét. A gyepek föltszakad, taposások révén csapások keletkeznek benne, ahol könnyen részt kaphat az árvíz. Újabb szaktításoknak válhatnak kiinduló pontok. Maga a part is folyton omlik, török, amint az áradó vízre járnak s ezzel is réseket nyitunk újabb helyeken a sások számára. A természet rendszerint egyensúlyt hoz helyzetben van, addig, míg mi oktalanul beavatkozunk. Nézzük csak meg, mennyi fűz-, nyír- és ergerfamagot sodor magával minden áradás, és mekkora lépek el ezek fiatal eseméltői az új iszapolás helyén és milyen szép berkek képződnek ezekből ott, ahol ember nem kontárkodik be a természet munkájába. Oktalan legeltetéssel és más uton végezve a természet sával. A természetnek az útmutatásait kell követni olyan helyeken, ahol meghomlott az egyensúly, meredek partok felkiáltójelei figyelmeztetnek a partok után várható szaktításokra. Ilyen helyeken bokrokat tanunk kell. Bokrosfásra legjobb a folyók partjain mindenütt majdnem korlátlan mennyiségben rendelkezésünkre álló fűzvesző. A fűzveszőkből (melyek nem legyenek újjajnyál vastagabbak) 30 cm. hosszú partján több sorba beszurjuk. Ne riasszon az ember enél az eljárásnál az, ha a part véletlenül káros vagy sovány homok, mert az élelmes fűz megteremtíti a feltételeit. Ha meredek part emelkedik a víz fölött, ez esetben is közvetlen a víz mellett dugványozunk s a meredek partot minden évenként meenedékesen léfessük, elborítva ezáltal földdel a megfogalmazott kis fűzokrokat. Így ismét megerősítjük rügyünk újkrakisarjad és a fűz védelmi hadseregére egyre több lábál (gyökérrel) kapaszkodik meg a part. Egyre biztosabb eredményel akadályozhatjuk meg a part-rombolásokat. A fűzek dugványozását minél továbbssá kell végezniük, mert az ősz dugványozás eredménye kétséges (sok elfogy!), a nyári pedig nem hajt ki. Szinte fölösleges mondanom, hogy ennél a dugványozásnál kerüljünk kell a törékeny fűzre, mert ez, mint neve is mondja, könnyen török és nem ad kifogástalan partvédelmet.

A partvédelem e kezdetleges intézkedései mellett gondolnunk kell a már elvisztetett területek visszaszerzésére is. E területeket vagy úgy veszítjük el, hogy öblök maradtak a partszaktítás nyomában, vagy pedig hosszúságában omlott be a part. Ha az öblök teljesen a mi területünkön vannak, akkor partvédő gátat építünk védelmi jelleggel. A partvédő

pápai és köhídi m. kir. mezőgazdasági szakiskolában, valamint a kaposvári, komáromi, munkácsi és rimaszombati m. kir. téli iskolában fogják megtartani. A tanfolyamra felvett hallgatók ingyen lakásban és ételtől részeseznek, útiköltség megtérítését azonban nem igényelhetik. A jelentkezés komolyságának biztosítása végett a tanfolyamon résztvevni kívánók által 5 pengő fizetendő be, vagy postán küldendő el a lakóhelyükhöz legközelebb eső tanfolyamot rendező mezőgazdasági szakiskolának. A tanfolyamra csak az vehető fel, aki az 5 pengőt befizette. Ezt az összeget visszatérítik abban az esetben, ha az illető a tanfolyamon résztvett és bizonyítványt kapott. Indoklatlan elmaradás esetén a befizetett összeg visszatérítése nem igényelhető.

A mogyoróbobor szaporítása bujtatással.

Ennek előnye a magról való szaporítással szemben az, hogy a szaporulat teljesen megőrzi az anyató fajtajelenségeit. Itt két eljárást követhetünk. Az egyiknél kora tavasszal a töbhajtásokat a földre igazítva anyanyira beföldeljük, hogy csak a két végük maradjon szabadon. A másikkal csak az esztendő, tehát nagyon hajlékony töbhajtásokat végig vízszintesen igazítjuk el a földre, és kövekkel megterhelve csak a nyáron akkor földeljük be, amikor rügyekből fakadó és függőlegesen fölfelé növe ágcskák már arasznyira megnöttek. Ennek előnye a másikkal szemben az, hogy egy-egy töbhajtásról annyi szaporulatot nyerünk, ahány rügyből ágcskák fakadtak, míg az első eljárásnál a töbhajtások csak egy-egy szaporulatot eredményeznek. Következő tavasszal a meggyökeresedett szaporulatot az anyatóról lemetszve egy évig kerti ágyon gondozzuk s azután állandó helyre kiültetjük.

Csak iparigazolvánnyal lehet béréséplést végezni!

A m. kir. Iparügyi minisztérium rendelete értelmében béréséplést csak annak lehet végezni, aki iparigazolvánnyal rendelkezik. Az iparigazolvány elnyerése céljából a rendes kérelmeken felül bizonyítani kell, hogy

az illető legalább 3 hónapi gyakorlatlaltal rendelkezik és valamelyen cséplőgép kezelői tanfolyamot elvégzett.

Kiházasítási kölcsön a szörványvidékeknél.

Erdélyszerte nagy érdeklődést keltett az Erdélyrészi Gazdasági Tanácsnak az a kezdeményezése, amelyben javaslatot tett a kormány illetékes tényezőinek a szegénysorsú székelyföldi és erdélyi szörványvidéki fiatal mátkapárok kiházasításának kölcsönrel való támogatására. A kormány a Tanács ismételt előterjesztésén alapján megtette a megfelelő lépéseket, hogy a nemzetpolitikai jelentőségű akció mielőbb lebonyolításra kerülhessen. A gyermekáldással törleszhető kiházasítási kölcsön-akció erdélyi lebonyolítására az EPOL (Egészségpolitikai Társaság) kapott felhatalmazást, amely a visszacsatolt székely megyék (Máros-Torda, Csik, Udvarhely és Háromszék vm.) és az erdélyi magyar szörványvidékek fiatal házusalodóinak családalapítását elősegítendő, kétszáz esetben jegyospárónként 400—400 pengős kmatmentes házassági kölcsön elnyerésére teremtett lehetőséget az „Erdélyért!” akció keretében és támogatásával.

A pályázat feltételei a következők: Mindazok az erdélyrészi jegyospárok, akiknek megélhetésük, munkájuk révén biztosítottak látszik, de a családi fűzhely megalapításához szükséges összeggel nem rendelkeznek, továbbá a visszacsatolt Székelyföld és a magyar szörványterületek bármely községében illetőségű rendelkeznek, valamint 30—35. életévüket még nem töltötték be,

részrt vehetnek a pályázaton. A pályázat a völegény nem részletőségű menyasszonyával.

A jegyospároknak legkésőbb október hó 15-éig közösen a helyesmenes kérvényt kell benyújtani az illetékes alispáni hivatalba. Kérvényhez az alábbi írt csatolni:

1. A völegény és a menyasszony születési anyakönyvi kivonat.
2. Hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy a jegyospár egészségben van, semmiféle szociális szempontban, testileg és szellemileg nem fogyatékos. (Mindkét vörvisszatérítés mellékelendő.)
3. Községi bizonyítvány arról, hogy a völegény és a menyasszony a községben születettek, vagyontalanságáról, és c) kifogástalan nemzeti magatartásáról.

A kérvényben fel kell tüntetni azt, hogy a házasság milyen célra kívánják a kölcsönt, másrészt azt is, hogy képzélik el jövőendő közömből fognak megélni, holmi kiből nevelnek születendő keiket.

A kérvényben közölni kell a völegény és a menyasszony foglalkozása, melyek körülményei, továbbá tüntetni azt is, hogy családjaikban testvérik van, hány halt el, idős korában és milyen ben.

A kiházasítási kölcsönkérdésekben egyébként közölni kell a felvilágosítást az Erdélyi Gazdasági Tanács központjában válassz helyeg mellékelése esedekre levélben is. (Címe: Kössuth Lajos-u. 58. sz., II.

Gazdák Biztosító Szövetkeze

Alapítva: 1890.

Magyarország egyedül állami érdekeltségű, szinnyal biztosító szövetkezte.

Kariclen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviselet minden városban és községben.

Erdélyi Főigazgatóság:

Kolozsvár, Horthy-út 6. szám. — Telefon 36

Magyar nemzet verses története

ALKOTÓ MŰNKA

...miből valamit csak Isten teremhet,
...tehet csak törvényt, Ő esindíthat rendet,
...ha emberfeletti ember is csinálhat:
...Ha és diésőség ennek is kijárna.

...a pusztaságból termékeny varázsolt,
...inddal, szenvedéssel ember és király volt,
...kánának, mint illik, megfogja a végét,
...hiesettségéből felemelte népet.

...Duna balpartján (néptelen volt, sáros)
...karatából épült Buda város,
...Pest városával összemeledve,
...gyöngyűrű ékszer Magyarország keble.

...nemesség a r m e g y é t, hős küzdelmek jéskét,
...a nemzet sorsát annisztor intézték:
...a erős, gondos keze teremtette,
...ny vihar söpört át hasztalan jeltte.

...munka megindult, az ország megéledt,
...fajdán csúszott az új magyar élet,
...ahogy erősbált, gazdagsága, népe:
...került a gögös főurak kezébe.

Pándi József meg a harcokcsi

...at egy közöves nagyságú szovjet harcokcsi bíz-
...Az erdő előtti kanyarulatban pihent, s mál-
...k feltűntek, eszeveszett tüzelésbe kezdett. Oly-
...lt álcázva, hogy még harminc lépésről is el-
...a bökölő bokornak látszott.

...csésére túlkorán nyitotta meg a tüzelést, s a
...étszáz méterre lévő három kerékpáros honvéd
...perc alatt fedezékbe vonult. Az úton hagyott

...ek felé bőszi tüzelés zúdult, de ők már az út
...apultan figyelték a géppuskatűz hatását. A go-
...ok feletti fák kérégt nyírtak...

...dolgoznak — jegyezte meg az egyik honvéd,
...óvatosan lejjebb húzódtok, mert az árok út fe-
...több golyózápor söpörte.

...Stik, hogy itt lapulunk — szólt a parancsno-
...arnaképi kúnbaajusos szakaszvezető, míg nyu-
...dallal pisztolyfűkájáról letörölte az árok

...ngfontolt mozdulatán látszott, hogy lehetősége-
...tel. Két honvédje várakozó tekintettel nézett

...Bálint, Iemegy a század elé és jelenté, hogy
...olunk aknát — fordult a jobbán derékig sár-
...fiatal katonához.

...te teste pillanat alatt kúszásra lendült, hogy
...delme alatt visszaterjen.

...nyírfánál már nyugodtan az útra térhatsz —
...utánna a szakaszvezető, s bajtársi meleg pillan-
...rtte az árok mélyén tovasikló honvédet.

...Pándi Józsi. — fordult a mögötte fekvő vité-

zélvez — mi meg körülszimatoljunk, hogy vannak a ho-
mák odafent!

Pándi honvéd mosolygó képe mutatja, hogy tetszik
neki a veszélyes játék.

— Hány kézigránátod van? — kérdezte a szakasz-
vezető, míg az árok védelme alatt kúszva elindultak.

— Hat — tapogatta zubbonyát Pándi. — Páncéltörő
kell ezeknek, nem kézigránát, — morogta halkan, de
képén szinte ficáinkolt az öröm, hogy ilyen kaland akadt,
s buzgón araszolta vezetője nyomában a sárát.

Felettük a harcokcsi géppuskatűz pásztaúra fel-
körben az útát és környékét. Ahogy közeledtek a harc-
kocsihoz, úgy nőtt felfedezetettségük veszélye is. Ha a harc-
kocsi változtat a helyzetén, s kissé jobbra tart, helyze-
tük reménytelen. Bár az árokpart dudával és gazzal tele
— ez csupán rejtőzésre szolgálhat, de semmiesetre sem
federék az út pereméről jövő golyózápor ellen.

A pillanatnyi szünetet kihasználva, mindketten fel-
kúsztak egy árokra hajló vén fa törzséhez, s azután mint
a villám, cikázva a kezdődő erdő gyér fái és bokrai
között.

Eppen idejében hagyták el az árok lápos és vízes
medrét. A harcokcsi — bár eddig egy izves sem hang-
zott a felfedezett honvédek felől — (mit is ért volna
a puskagolyó?...) gyanakodni kezdett és mint a szakasz-
vezető gondolta, az árok vonalát vette tűz alá. Az út
jobboldalán felkomorolt gallyal fedett nehéz teste, s az
árokra zúdított pokoli katagással egy hevedernyi golyót.

A szakaszvezető és Pándi már egyirányba kerül-
a harcokcsival, s a fatörzsek mögüll kikémlelve, veszély-
telenül nézte a golyóparazist.

— Jut a lapúleveleknek — vigyorodott el Pándi
Józsi, ahogy az árokra zúduló golyózáport figyelte.

— Kapkodhatnánk mi is a fejünket, ha ott mar-
dunk — felelte a szakaszvezető, s mint aki nagy elhatá-
rozás előtt áll, a fa mögött felegyenesedett és leszólt a
föltérre ereszködő figyelő Pándihoz:

— Józsi, adj ide négy gránátot. Megközelitem a
harcokcsit, s ha fűttenek, vágj eléjük kettőt...

— És a szakaszvezető úr mit csinál? — kérdezte
csodálkozva a legény.

— Ha eldöbtad a gránátokat, felkúszom a kocsi-
jukra, s a kilövő résbe csúsztatok én is egy párat —
felelt a szakaszvezető, s az elhatározás piros foltként
égett az arcán.

... Legény ez a talpán — gondolta Pándi Józsi, de
hangosan egy szót sem szólt, csak átnyújtott négy tojás-
gránátot.

A szakaszvezető átvette a kézigránátokat, s zubb-
nyába rejtte, tovasiklott a fák közötti magas fűben.

— No most lássuk, mit tudok! — szólt félhangosan
maga elé Pándi, s hogy bajtárs a sűrűben tovatűnt;
hihetetlen ügyességgel és gyorsan mintegy tizenöt méter
kúszott a harcokcsi irányában. Előtte már csak egy
derékvastagságú fa volt. Mégé húzódtok, s jobbáiba vette
az egyik gránátot.

A harcokcsi hatvan lépésre lehetett. Már megün-
ta a lövöldözést, s bizonyosra véve, hogy útja szabad, fel-
dübörögve indulni készült.

— Hopp, hó — várj egy kicsit! — szólt szinte hangosan a honvéd, s a magát zsinórját kirántva összehúzott szemmel megeleozta a gépet.

... Dörrenés, füst, por, s a hernyótalp láthatólag megsérült. Erőlködve indúlni próbált, de a futószerkezet csak egy oldalán forgott, s a gép, mint szélifűtött test, port kavarva, szembe fordult Pándival. Géppuskája dübörgve köpte az árok felé a golyókat.

— Szembe bábam, ha szeretsz! — ujjongott fel a honvéd, hogy a gép jó célpontot szolgáltatva feljé fordult, míg fegyvere más irányban, kullatta riadtan az ellenéget. Most a második gránátot vette kezébe. Ismét kihúzta a zsinórt, karja lendült, s az eldobott gránát a kilövő rés közelében robbant...

A robbanás után a gép dübörgése elhallgatott, s az álcázó gallyak szerte-szét szórtak... Egy második percére gyanúsán néma csend lett.

— Fedezőkbel! — harsant fel a beálló Pándi hangja.

A harcokosiból kormos füst szivárgott hatalmas dörrenés után az egész gép láng fák között kavargó fekete füstje a domb kerékpáros századig látszott...

— Derék dobás volt! — nyújtotta kezét vezető, ahogy a lángot és füstöt kerülve, Pándihoz ért.

— Odahaza — szólat meg halkán, cigálva Pándi Józsi — ilyen távolságból nyitottam kavicsal a mezőn... Megeleoztam, felgyonykáltam és vége volt... Ritkán tévesztettem füleket... Hászten csak ezt az ormótlan hibázhattam el — tette hozzá szinte szegyekező zubbonyáról füvel törőitette a sarat...
(K. U.)

APRÓSÁGOK TUDOMÁNY

Mire vezet az erdőirtás?

A mostani nagy árvizekkel kapcsolatban nagyon megvizsgálásra méltó az alábbi tudományos alapon nyugvó megállapítás.

Németország északi részében rendkívül érdekes megfigyelést tettek az erdő és a talajvíz között fennálló viszonyra vonatkozólag. Németországban ezen a részen bogárkártevők óriási kiterjedésű erdőket pusztítottak el. Hozzájárult az erdő pusztulásához a háború utáni idők gondatlan erdőirtása is. Elkéintve az erdőirtások általánosan ismeretes káros hatásaitól, a szakértők szomorúan állapították meg, hogy a megmaradt kisebb kiterjedésű erdők rohamosan pusztulának indultak, néhány évvel a nagyméretű erdőirtások után.

A vizsgálatok során világosság derült a pusztulás okára. A talajvíz felszíne 50—200 centiméterrel emelkedett azon a területen, ahol az erdőt kiirtották. Az erdőnek tehát óriási szerepük jut a talajvíz magasságának szabályozásában. Ezt különösen ott kellene figyelembe venni, ahol a talajviszonyok kedveznek a vadizék képződésének.

Hol mérjük a szoba hőmérsékletét?

A korán hűvökre fordult időjárás, sajnos, különösen a hegyvidéken időszerűvé tette a fűtést. Sok helyen vizsgálják most szobákban hőmérő-

vel a hőmérsékletet! A legjobb szobai hőmérséklet 18—20 C. fok. A dolgozószoba ülfoglalatkozás esetén inkább 20 fok legyen, a helyiség azonban, ahol hálunk, 18 fok hőmérsékletű, vagy még annál is hűvebb lehet.

A szoba hőmérsékletét olyan módon elhelyezett hőmérővel kell mérni, hogy az közvetlenül a kályhából ki sugárzó meleget ne kapjon. Nem szabad sem túl alacsonyan, sem túl magasan elhelyezni. Legjobb magasság szobában elhelyezett hőmérő számára a másfélméter. Így a leveles és kényelmesen történhetik.

Tudja-e?...

... hogy a pulykát a jezsuiták hozták 1524-ben Európába? Oshazája a mexikói préríken van. Felfedezőire való utalással a pulykát Európában jó ideig jezsuita vagy konzisztóriális madárnak nevezték. A középkorban az izletes szárnyast elevenen borban főzték meg, mert azt tartották, hogy ezzel a kegyetlen eljárással húsát még izletesebbé tehetik.

... hogy a reneszánsz idején a szöke volt a divatszín? A déli országokban természetesen nagyon sok hölgyet nem áldott meg a természet a divatos hajszínnel, ezért nagy keletje volt a mesterséges szőkeítő eljárásoknak. A divatosságért akkor is minden áldozatra kész női nem képviselői hajukat felül klivágot terebélyes szálmakalappuk karimájára terítve házuk lapos tetején napokon keresztül süttették magukat a forrón tűző délvidéki nappal

... hogy a citrom és narancs tartalmaz gázanyagokat válasza a banánra ártalmasak, ezért dégyimölcsöket nem lehet szállítani. A másfél méter magasra bábán szállítására külön bszoktak használni.

... hogy a legkisebb emeltörpe nép maradványai, erdőiben él? Ezeknél a bea a férfiak csupán 1.45, a nő méter átlagos magasságot é...

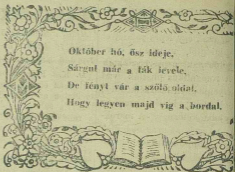
... hogy a hangyák családok kevesebb, mint 4.000 k tartozik? Legnagyobb részük a meleg éghajlat alatt volt nos, azonban a hajóforgalassankint hidegebb vidékekre, úgyhogy Közép-Eurómár több, mint két tucattott" hangyafajt lehet kim...

... hogy a repkény késővirágokat hozni és sárgás minden rossz idővel dacol december közepéig virágzan fekele termése a fagyos vagy márciusban érik be.

... hogy a sokat emlegetett szöke nem voltak olyan mint ahogy gondolni szokás korszakokban a föld felül pánt 15 százalékát börtönhat százaléká ma is állandó alatt van.

... hogy a legújabb mérés a földre hulló évi csapadék 19 billió liter tesz ki? Ennek vízmennyiségének csupán 19 jut a szárazföldre, a többi esik.

T. BONYHAI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tér

Október hó, ősz ideje,
Sárgul már a fák levele,
De fényt vár a szülő oldal,
Hogy legyen majd vig a bordal.

Tanuld meg!

Penészfoltok kitisztítása fehérműből.

Fehérműből penészfoltok előállítását azzal kezdjük, hogy a fehérműt legelőször szappannal jól kimoszuk. Utána a fehérműt hosszabb ideig állni hagyjuk hidrogén-peroxidoldatban, amelyet úgy készítünk, hogy 1 rész hiperoxidot vetünk 20 rész vízre. Végül olyan vízben öblítjük a fehérműt, amibe 1 literre 10 gramm kén-sulfátot vetünk. A friss penészfoltokat úgy kezeljük, hogy a fehérműt néhányszor ecetbe mártjuk vagy 20 százalékos citromsavoldatba tesszük. Makacs penészfoltok esetén világos zúni szappanból készítenk vastag pépet és azt a foltokra kenjük. Ezután hamuszirt szórunk a foltokra, majd a foltokat pár óra a napra tesszük, kimosuk esővízben és napon szárítjuk. Használhatunk a foltok eltávolítására klóros szét is. $\frac{1}{4}$ keő klórmész és $\frac{1}{4}$ keő glaukorsó oldunk 4 liter meleg vízbe. Ebben az oldatban addig áztatjuk a fehérműt, míg a foltok eltűnnek. Kevés kálinper-manganát tartalmú vízben való áztatás következik ezután.

Üvegablakok tisztítása.

Ablaküvegek tisztítására alkalmas a finomra őrölt krétapor, kevés szalmiákszesszel és vízzel keverve. Ezt a tisztítandó tárgyra vékonyan felkenjük, ronggyal, vagy száraz ruhával letöröljük végül szarvasbőrrel átöröszöljük. Sokkal gyorsabb eljárás az, ha hig szalmiákszesszel lemosuk az üveget és egy fűbe foglal; gumiszalag segítségével az üvegről sávokban lehazuk a folyadékot.

Fűtős ablaküvegeket legjobb száraz fabamával tisztítani. A tűzszalammá vált, szivárványzsinben játszó üvegeket porított, száraz marókéllal tisztítunk meg, de előbb az ablaküvegeket kevés vízzel bepermetezzük. Az így készített vastag pépet rövid ideig az üvegen hagyjuk, és utána gyenge dörzseléssel tisztítjuk addig, míg újra világos lesz.

Jó tisztítószere az üvegablaknak a lisztserű polirvörös (angyalvörös), melyet használatkor lenolajjal, vagy glicerinnel dörzselünk el. Tisztítás után a pépet petróleumba áztatott ronggyal távolítjuk el és az egész felületet lágy szelencpappal töröljük át.

Finomabb üvegtárgyakat is hasonlóan tisztíthatunk meg, de utána még polirpiros puderszínűségű porba mártott szarvasbőrrel, vagy flannellel dörzseljük át.

Mit tegyünk a zöld paradicsommal?

Idén a rendkívül hűvös és esős időjárás miatt sok paradicsom maradt zölden. A háztartásban nagyobb felhasználhatjuk ecettel elkészítve salátának is és el lehet tenni ecetbe, vagy vegyeren másképp be lehet savanyítani, mint a káposztát. Semmi bajjuk veszendőbe menni, mert a zöld paradicsom nagyon sok értékes tápanyag van.

Arra hívjuk fel a figyelmet, hogy ha a paradicsom gubolya, vagy piruló kezdett már, és fagytól tartva celszerűbb gyökereztől kihúzni és meleg napokon ban érlelni. Északára, amikor fagytól lebet tartva mentes helyre rakjuk a paradicsomot. Így szárazabb körülményekben megéri a paradicsom, mint ha a gyökereztől eltávolítjuk a szárról.

Hogyan vesszük ki a padlóból a tintafoltot?

Sok bosszúságot okoz a rendszer háziasszonyoknál a kiemelt tintafolt. A foltot pedig nagyon könnyen vehetjük a padlóból a következő módon: sürű kővel készítenk és azt a foltra keveve állni hagyjuk. Ne feledjük, hogy a padlót először meg kell tisztítani szódavízrel és szappannal felmosni helyét.

Még egy más módon is kivethetjük a tintafoltot a padlóból. Híg sósavat öntünk a foltra és egy darabig állni hagyjuk a foltot. Azután szappanos vízzel mossuk a padlót.

Új szó

— Hé, mit csinál itt?
— Népfelkelhetlenkedem.